

«ՊԱՏՄԱՆ-ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍԻ» 1975 թ. ՆԱԽՈՐԳ
ՀԱՄԱՐՆԵՐԻ ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

№ 1

ՈՒՄԿԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՈՒՄ: ՀՈՒՎԱԾՆԵՐ.— Ս. Բ. Աղաբաբյան— Վահան Տերյան: Գ. Ն. Հովհաննիսյան— Իսահակյանի ստեղծագործական ուղու սկիզբը: Կ. Ն. Յուզբաշյան (Հենիգրադ)— «Բաղրատունյաց շրջանի» Հայաստանը՝ միջազգային իրավունքի տեսանկյունից: Զոհ Ս. Կ. Գրեպլին (ԱՄՆ)— Հայերենի կոկորդայինների ուսումնասիրության արդի վիճակը (ոուսերեն): ՀԱՎՈՐԴՈՒՄՆԵՐ.— Ա. Ն. Տալան— Ալեքսեյ Զիվկինգով: Վ. Մ. Հաբուրյունյան— Եգիպտահայ դաղթավայրի շինարարական գործունեության պատմությունից: Մ. Հ. Թադևոսյան— Դասական ժառանգության հարցերը հայկական կլասիցիզմի տեսության մեջ: Գ. Ա. Մաշոյան— Կ. Պոլսի «Ասիա» թերթը: Հ. Լ. Փանկևանյան— Իրանի սոցիալ-քաղաքական շարժումները 1880—1890-ական թվականներին: Մ. Մ. Հասրաբյան— Աստապատի վանոի ճարտարապետական համալիրը: Հ. Գ. Բախչեյան— Հիշատակագիր-բանաստեղծը: Ս. Ա. Վիրաբյան— Միջնադարյան Հայաստանի չրաշինարարության և ջրօգտագործման պատմությունից: Ս. Գ. Հմայակյան— Ուրարտական դիցարանի աստվածությունների մասին: ԲԱՆԱՎԵՃԵՐ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՍՆԵՐ.— Հ. Գ. Ինճիկյան— Օսմանյան կայսրության տնտեսական հետամնացության պատճառների մասին: Կ. Գ. Վաֆադարյան— Կրկին Ավանի տաճարի մի արձանագրության մասին: ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ.— Է. Կառապետյան— Վ. Հ. Բղոյան, Հայ ազգագրություն (համառոտ ուրվագիր): Խ. Խոսրովյան— Գրիգոր Տղա, Բանաստեղծություններ և պոեմներ: Է. Կոռլմազյան— Ա. Լ. Յակոբսոն, Ղրիմը միջին դարերում (ոուսերեն): Ա. Կաժդան (Մոսկվա)— Իսհան Ակիլիցա, Հավարումն պատմության (ոուսերեն): Պ. Մալուդյան— Կ. Ս. Կեկելիձե, էտյուդներ հին վրացական գրականության պատմության, հատ. XII և XIII (ոուսերեն): ԾՓՅՈՒՄՔԱՀԱՅԿԱՅԱՔ.— Ն. Վարդանյան— Մշակութային և հասարակական կյանքը սփյուռքում (1974 թ. հունվար—դեկտեմբեր): ԻՆՖՈՐՄԱՅԻԱ.— Ն. Հակոբյան— Միջնադարյան Հայաստանի մատանիները: Ա. Ժամկոչյան— Հայաստանի XIII դարի վերջի և XIV դարի հախճապակին: Ա. Քալանթարյան— Դվինի կենտրոնական թաղամասի IX դարի հասարակ խեցեղենը: Ժ. Խաչատրյան— Ապակեգործությունը հին Հայաստանում (ոուսերեն): ԼՐԱՏՈՒ.— Ա. Սիմոնյան— Հայկական ՍՍՀ գիտությունների ակադեմիայի տարեկան ընդհանուր ժողովը:

№ 2

ԻՆԵՐ ՀԱՎԻՍՆԱԿԻ 30 ՏԱՐԻՆ.— Գ. Ա. Գալստյան— Մեծ Հաղթանակի պատմական նշանակությունը: Ա. Ն. Մնացականյան— Սովետական ժողովրդի Հայրենական մեծ պատերազմը: Ա. Հ. Հաբուրյունյան— Սովետական ժողովրդի պատմական սխրագործությունը: Ա. Մ. Հակոբյան— Հայրենական մեծ պատերազմի պատմության բուրժուական կեղծարարները: Ե. Մ. Խալեյան— Սփյուռքահայությունը Հայրենական պատերազմի տարիներին: Ա. Տ. Վանալանյան— Հայրենական պատերազմի տարիների հայ բանահյուսությունը: Կ. Ս. Խուրալմազյան— Սովետական Հայաստանը 1941—1945 թթ. Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին (պատմագիտական ակնարկ, ոուսերեն): ԵՂԵՌՆ ԵՎ ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԻ. 1915—1975.— Վ. Հ. Համբարձումյան— Իմպերիալիզմը գեոցիդի հանցավորն է: Մ. Գ. Նեւսիսյան— Պայքարի և վերածնության ուղիներով: Եղեռնի զոհերի հուշաբանի մոտ: ՀԱՎՈՐԴՈՒՄՆԵՐ.— Խ. Ն. Շալունց— Ժամանակակից հայերենի բառական հոմանշային և հականշային շարքերի հարաբերությունը: Ս. Բ. Հաբուրյունյան, Հ. Մ. Բաբրիկյան— «Սասնա ծռերի» արձագանքները «Շարաֆ-Նամեում»: Վ. Գ. Ասաբեկյան— Խորենացու լեզուն և ոճը: Գ. Ի. Սուչեդյան— Հայկական որմնադրության պատմության մի բանի հարցեր: Գ. Հ. Իրիգորյան— Ստեփանոս Լեւոնցու փիլիսոփայական բառարանը: Վ. Մ. Վարդանյան— Վասպուրականի իշխանության քաղաքական գոյամնորոշումը IX դարի կեսին: Տ. Մ. Սահակյան— Սյունյաց նախարարության դերը Արշա-

կուսիների թագավորության ժամանակաշրջանում: Ս. Գ. Պետրոսյան — Փայտակարանը և Պարուպատունիքը մ. թ. ի դարի երրորդ բառորդում: Ա. Ս. Մարգարյան — Բարբառային բառերի մեկնություններ: Ա. Յա. Կակովկին (Հենինդրադ) — Կիլիկյան Հայաստանի ղեղարկեստական արծաթագործության հուշարձանները (ոուսերեն): Հ. Գ. Մկրտումյան — Խալիֆայության պայթարը կովկասյան գլխավոր լեռնանցքներին տիրելու համար (ոուսերեն): ԲԱՆԱԿՆՃՆԻՐ ԵՎ ՔՆՆԱԿՆՈՒՄՆԻՐ. — Ա. Շ. Մնացականյան — Դիտողություններ ռվարգիս մանկանք վիսպական հատվածի վերաբերյալ: ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱ. — Գ. Մաղոյան — Եղիշե Չարենցի անվան դրականության և արվեստի թանգարանը: Ս. Խնկիկյան — Պեղումներ Տանձավեր և Շիկահող գյուղերում: Ն. Ավաղյան — Ապարանի և Արագածի շրջանների ժողովրդական տարադր XX դարի վերջին և XX դարի սկզբին: Ս. Խոսյան, Հ. Մնացականյան — Հնաշենի արձանիկների մասին (ոուսերեն): ԼՐԱՏՈՒ. — Հ. Հաբուրյունյան — Դիտական նստաշրջան՝ նվիրված մեծ Հաղթանակի 50-ամյակին:

№ 3

ԽՈՒՍԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅԱՆ 70 ՏԱՐԻՆ. — Մ. Վ. Արղումանյան — 1905—1907 թվականների հեղափոխությունը Ռուսաստանում: Հ. Ն. Կարապետյան — Իմպերիալիզմի դարաշրջանի առաջին ժողովրդական հեղափոխությունը: ԱՎԵՏԻՔ ԻՍԱՀԱԿՅԱՆ, 1875—1975. — Ս. Ն. Սարխեյան — Ավետիք Իսահակյանի է. Մ. Ջրբաշյան — Ավետիք Իսահակյանի սկրույլաՄահարին: և ումանտիկական պոեմի ավանդույթները: Տ. Գ. Խուրշիդյան — Ավետիք Իսահակյանի ստեղծագործությունները Ջարեկ Բոյաջյանի թարգմանությամբ: Ա. Հ. Դիգորյան — Իսահակյանի բանաստեղծությունները սփյուռրահայ կուսակցիտորների ստեղծագործություններում: ՀԱՂՈՐԳՈՒՄՆԻՐ. — Հ. Հ. Մովսիսյան — Ավետիք Իսահակյանի երկերի թարգմանությունները Երանում: Հ. Վ. Սարգսյան — Ավետիք Իսահակյանի դիմարանդակը մեղալային արվեստում: Ս. Մ. Անրոսյան — Անցյալ կատարյալի պատմական փոփոխությունները: Է. Հ. Հաբուրյունյան — Մխիթար Այրիվանեցու «Գանձարանը»: Ա. Գ. Արաբամյան, Ա. Ն. Շահինյան — Արժանիկի լայերեն նորահայտ ծածկագիրը և նրա վերծանությունը: Է. Ա. Մելիսյան — Հայ բժիշկները առաջին համաշխարհային պատերազմի կովկասյան ուղղմանակատում (ոուսերեն): Զ. Հ. Դալուսյան — Հիսաստանի հայկական գաղթօջախներում ծավալված շինարարական գործունեության պատմությունից (ոուսերեն): ԲԱՆԱԿՆՃՆԻՐ ԵՎ ՔՆՆԱԿՆՈՒՄՆԻՐ. — Ա. Ա. Մարտիրոսյան — Հայաստանի և առաջին Մասանյանները: Վ. Կ. Չալոյան — Ժառանգորդումը նեոսլատոնիզմի փրիսոփայության դարգացման մեջ (Արևելք-Արևմուտք): ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԻՐ. — Վ. Բ. Բարխուդարյան — Նոր Նախիջևանի համարությունների կանոնադրությունները: ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅ ԿՅԱՆՔ. — Ն. Վարդանյան — Մշակութային և հասարակական կյանքը սփյուռրում (1975 թունվար-հունիս): ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱ. — Ա. Նաոիկյան — Ավետիք Իսահակյանի ստեղծագործությունների թարգմանությունները (մատենագիտական ցանկ): Ա. Ղաբաղյուզյան — Պատմական Բազը զավառի մի բանի գյուղերի տեղադրության շուրջը: Ա. Ասաբեկյան — (Բ) smaps տերմինը խեթական սեպագիր տեքստերում (ոուսերեն): ԼՐԱՏՈՒ. — Հանգիսավոր ժողով՝ նվիրված Հայկական ՍՍՀ գիտությունների ակադեմիային Ժողովուրդների բարեկամության ջանքանի հանձնմանը: Հայկական ՍՍՀ գիտությունների ակադեմիայի բնդհանուր ժողովը: Ա. Տեր-Ղևոնդյան — Արևելագիտական համամիութենական նստաշրջան: Ս. Մնացականյան — Հայ արվեստի պատմությանը նվիրված դիտածողով Իտալիայում: Ա. Արիստակեսյան — [Հուղմիա Մոտալովա]

СОДЕРЖАНИЕ ПРЕДЫДУЩИХ НОМЕРОВ
«ИСТОРИКО-ФИЛОЛОГИЧЕСКОГО ЖУРНАЛА» ЗА 1975 ГОД

№ 1

В ЦЕНТРАЛЬНОМ КОМИТЕТЕ КИСС. СТАТЬИ.— С. Б. Агабабян — Ваан Терян. Г. Н. Оганесян — Начало творческого пути Аветика Исаакяна. К. Н. Юзбашян (Ленинград) — Армения «эпохи Багратидов» в международно-правовом аспекте. Джон А. К. Грешин (США) — Современное состояние изучения армянских ларингалов (на русском языке). СООБЩЕНИЯ.— А. Н. Таян — Алексей Дживелегов. В. М. Арутюнян — Из истории строительной деятельности египетской армянской колонии. М. О. Тадевосян — Вопросы классического наследия в теории армянского классицизма. Г. А. Мадоян — Константинопольская газета «Асия». О. Л. Пахлеванян — Социально-политические движения в Иране в 1880—1890 годы. М. М. Асратян — Архитектурный ансамбль Астанатского монастыря. Г. Г. Бахчинян — Степанос Чмшкангеш. С. А. Вирабян — Из истории мелноративного строительства и водопользования в средневековой Армении. С. Г. Амаякян — О божествах урартского пантеона. ДИСКУССИИ И ОБСУЖДЕНИЯ.— О. Г. Инджикян — О причинах экономической отсталости Османской империи. К. Г. Кафадарян — Еще раз об одной надписи Аванского храма. РЕЦЕНЗИИ.— Э. Каранетян — В. А. Бдоян, Этнография армян (краткий очерк). Х. Торосян — Григор Тга, Стихотворения и поэмы. Э. Корхмазян — А. Л. Якобсон, Крым в средние века (на русском языке). А. Каждан (Москва) — Иоанн Скилица, Обзор истории (на русском языке). П. Мурадян — К. С. Кекелидзе, Этюды по истории древнегрузинской литературы, тт. XII и XIII (на русском языке). ЖИЗНЬ ЗАРУБЕЖНЫХ АРМЯН.— Н. Варданян — Культурная и общественная жизнь зарубежных армян (1974 г., январь—декабрь). ИНФОРМАЦИЯ.— Н. Акопян — Перестройка средневековой Армении. А. Жамкоян — Фаянсовая керамика Армении конца XIII и начала XIV вв. А. Калантарян — Неполненная керамика IX в. из центрального квартала Двина. Ж. Хачатрян — Стеклоделие в древней Армении (на русском языке). ХРОНИКА.— А. Симомян — Годичное общее собрание Академии наук Армянской ССР.

№ 2

30 ЛЕТ ВЕЛИКОЙ ПОБЕДЫ.— Г. А. Галоян — Историческое значение Великой Победы. А. Н. Мнацаканян — Великая Отечественная война советского народа. А. О. Арутюнян — Исторический подвиг советского народа. А. М. Акопян — Буржуазные фальсификаторы истории Великой Отечественной войны. Е. М. Халесян — Зарубежные армяне в годы Отечественной войны. А. Т. Ганалаян — Армянский фольклор периода Отечественной войны. К. С. Худавердян — Советская Армения в период Великой Отечественной войны 1941—1945 гг. (историографический очерк, на русском языке). ГЕНОЦИД И ВОЗРОЖДЕНИЕ. 1915—1975. В. А. Амбарцумян — Империализм — виновник геноцида. М. Г. Нерсисян — Дорогой борьбы и возрождения. У памятника жертвам геноцида. СООБЩЕНИЯ.— Р. Н. Шалуц — Соотношение рядов лексических синонимов и антонимов современного армянского языка. С. Б. Арутюнян, Р. М. Бартикян — Отголоски эпоса «Сасна прер» в «Шараф-Намех». В. Д. Аракелян — Язык и стиль Хоренаци. Г. Р. Мушегян — Некоторые вопросы истории искусства возведения стен в Армении. Г. О. Григорян — Философский словарь Степаноса Лехаци. В. М. Варданян — Политическая ориентация Васпураканского княжества в середине IX века. Т. М. Саакян — Роль Сюнийского пахараретства в период царствования Аршакидов. С. Г. Петросян — Пайтакаран и Парсатуник в третьей четверти I в. н. э.

А. С. Маркарян— Истолкования диалектных слов. А. Я. Каковкин (Ленинград)— Памятники художественного серебра Киликийской Армении (на русском языке). А. Г. Мкртумян— Борьба халифата за овладение главными кавказскими проходами (на русском языке). ДИСКУССИИ И ОБСУЖДЕНИЯ. А. Ш. Мнацаканян— Заметки об эпическом отрывке о «Вардгесе мануке». ИНФОРМАЦИЯ.— Г. Мадоян— Музей литературы и искусства имени Егише Чаренца. О. Хикиян— Раскопки в селах Тандзавер и Шикахох. Н. Авакян— Народная одежда Апарапского и Арагацского районов в конце XIX—начале XX вв. С. Есаян, А. Мнацаканян— О статуэтках из Лчашена (на русском языке). ХРОНИКА.— А. Арутюнян— Научная сессия, посвященная 30-летию Великой Победы.

№ 3

70 ЛЕТ ПЕРВОЙ РУССКОЙ РЕВОЛЮЦИИ.— М. В. Арзуманян— Революция 1905—1907 гг. в России. А. Н. Карапетян— Первая народная революция эпохи империализма. АВЕТИК ИСААКЯН, 1875—1975.— С. Н. Саринян— Аветик Исаакян. Э. М. Джрбашян— «Абу-лала Маарн» Аветика Исаакяна и традиции романтической поэмы. Т. Г. Хоршидян— Произведения Аветика Исаакяна в переводах Забел Бояджян. А. Р. Григорян— Стихи Исаакяна в произведениях зарубежных армянских композиторов. СООБЩЕНИЯ.— Г. О. Мовсисян— Перевод произведения Аветика Исаакяна в Иране. Г. В. Саркисян— Портрет Аветика Исаакяна в медальерном искусстве. С. М. Антосян— Исторические изменения армянского аориста. Э. О. Арутюнян— Гандзаран Мхитара Айриванец. А. Г. Абрамян, А. Н. Шагинян— Новонайденная армянская тайнопись Арцваника и ее расшифровка. Г. А. Мелкумян— Врачи-армяне на кавказском фронте первой мировой войны (на русском языке). Дж. О. Галустян— Из истории строительной деятельности в армянских поселениях Польши (на русском языке). ДИСКУССИИ И ОБСУЖДЕНИЯ.— А. А. Мартиросян— Армения и первые Сасаниды. В. К. Чалоян— Преимущество в развитии философии неоплатонизма «Восток—Запад». ПУБЛИКАЦИИ.— В. Б. Бархударян— Уставы новонахичеванских князей. ЖИЗНЬ ЗАРУБЕЖНЫХ АРМЯН.— Н. Варданян— Культурная и общественная жизнь зарубежных армян (1975, январь—июнь). ИНФОРМАЦИЯ.— А. Назикян—Переводы произведения Аветика Исаакяна (библиографический список). А. Карапетян—Местоположения некоторых деревень исторического гавара Бахк. А. Аракелян— Термин *šēnarsī* в хеттских клинописных текстах (на русском языке). ХРОНИКА.— Торжественное собрание, посвященное вручению Академии наук Армянской ССР ордена Дружбы народов. Общее собрание Академии наук Армянской ССР. А. Тер-Гевондян— Всесоюзная востоковедческая сессия. С. Мнацаканян— Научная сессия в Италии, посвященная истории армянского искусства. А. Аристакесян—

Людмила Моталова